

REDACȚIA
și ADMINISTRAȚIA:
Deák Ferenc-utca 35.

Articoli și corespondențe pentru publicare se trimit redacției.

Concure, inserțiuni și taxe de abonament se trimit administrației tipografiei diecezane.

BISERICA ȘI ȘCOALA

FORIE BISERICESCĂ-ȘCOLASTICĂ, LITERARĂ ȘI ECONOMICĂ.

APARE ODATĂ ÎN SĂPTĂMÂNĂ: DUMINECA.

ABONAMENTUL:

Pe un an 10 coroane
Pe jum. an 5 coroane

Pentru România și străinătate:

Pe un an 14 franci
Pe jum. an 7 franci.

Telefon pentru oras și comitat Nr. 266

Mitropolitul Ioan Mețianu.

— Un iubileu de 40 ani. —

Cu profundă reverință reproducem după „Telegraful Român“ omagiile aduse venerabilului nostru mitropolit la cari cu fiiesc devotament ne asociăm.

În călugăreasca singurătate Și-a prăznuit, în zilele trecute, un Cuvios Moșneag jubileul, pe cât de rar, pe atât de important, al arhieriei de 40 ani.

La 3 Februarie v. c. adevăc s'au împlinit 40 ani, decând Exc. Sa I. P. Sf. Părinte Ioan Mețianu a fost ales, prin voința lui Dumnezeu și prin încrederea obștească a reprezentanților diecezei Aradului, de episcop al acestei dieceze.

Acest unul din prea puținele noastre prilejuri de bucurie trecu neobservat și mai ales neprăznuit... dar, poate, vom avea un cuvânt de scuză în mormanele de cadavre și în jertfa rîurilor de sânge frățesc, cari ne fură azi tot gândul zilei.

Totuș, nu ne este permis să lăsăm de tot uitat acest moment de aniversare, la care trebuiă, între alte împrejurări mai prielnice, să ne îndemne, nu numai poziția actuală a Înaltului jubilar, ci mai ales, binecuvântatele roade ale activității sale de până acum, desfășurată în dieceza Aradului.

*

Privind în general vieța și activitatea Exc. Sale, Părintelui Ioan Mețianu, îi este imposibil a nu-i remarcă, la primul loc, puternica individualitate, care dintru începutul carierei Sale publice s'a ilustrat prin o vie și rodnică activitate.

Ridicat din rândul preoților noștri sătești până în culmea ierarhiei sfintei biserici ortodoxe române din Transilvania și Ungaria, în tot cursul vieții Sale publice de peste șase decenii, a rămas până în sfârșit omul devotamentului și al muncii stăruitoare pentru binele obștesc.

Aleșele Sale însușiri personale L-au ridicat deloc după anul 1850 la suprafața vieții publice românești.

Fruntaș și conducător politic al Românilor din străvechiul cuib al lui Radu Negru Vodă din Țara Făgărașului; — deputat în conferința națională dela 1861 și în congresul național dela

1863; — bărbat de al cărui cuvânt se ținea cont și din partea factorilor dela guvernul transilvan de pe atunci, fiind un membru marcant al dieței provinciale din Cluj dela 1865; — iar pe terenul bisericesc: paroh și protopop neadormit în purtarea de grijă de păstoririi Săi; — membru marcant în acțiunile pentru desrobirea ierarhică și reorganizarea bisericescă a provinciei noastre mitropolitane; consultat de multeori direct, ori indirect, de către Marele Andreiu în acțiunile și preocupările de această natură; — o chibzuită fire, prin care s'a afirmat ca membru în toate corporațiunile bisericesti restaurate și prin care a ajuns la distingerea de a conduce primul congres național bisericesc electoral; — iată, în termeni lapidari, însușirile și vredniciile Înaltului jubilar, înainte de ce să fi ajuns în legăturile spirituale ale diecezei Aradului.

*

Un bărbat cu un trecut de peste 2 decenii și de o notorietate atât de marcantă în vieța bisericescă, culturală și politică a Ardealului, nu putea să rămână necunoscut nici Românilor din părțile diecezei Aradului. Cu tot dreptul întruni Ioan Mețianu protopopul de atunci al Branului, simpatiile și întreaga încredere a factorilor în drept din dieceza Aradului, cari la sinodul diecezan din 1874 îl aleseră Vicar episcopesc la Oradea-mare pentruca la 3/15 februarie al anului următor să-l ridice în scaunul de episcop diecezan.

Dieceza Aradului p'atunci eră în niște condiții, cari nu satisfăceau pe deplin măsura așteptărilor celor ce țineau foarte mult să vadă roadele vieții constituționale bisericesti de curând inactivate.

Opinia publică a diecezei Aradului, pe al cărei tron episcopesc stătuseră până la 1839 chiriarhi sârbi, cerea cu insistență un om viguros și pricepător, în aceeaș vreme și un bărbat probat, care să pună cu pași mai repezi dieceza spre mult dorita prosperare.

Prea Sfințitul de atunci Și-a și înțeles, nu numai chemarea, ci și situația specială.

În scurtul Său cuvânt prezidial dela primul sinod eparhial, pe care L-a condus la 1875, — evitând făgăduințele patetice, se mulțumește a

remarcă cele mai arzătoare trebuințe ale diecezei: reorganizarea institutului teologic și a preparandiei. Iar d'aci în colo dă curs liber energiei și priceperii pentru cauzele publice.

Deja din 1876 aduse preparandia din surghiunul unor încăperi nepotrivite din partea de cătră Murăș a orașului, în localuri mai potrivite, în centrul orașului.

La anul 1877 înființează fondul preoțesc, care din buna sămânță a începutului numără azi peste 1½ milion.

Tot atunci înființează și tipografia diecezană, care a evoluat în o instituțiune importantă pentru dieceză.

Pune la cale îmbunătățiri esențiale, covârșitoare față de trecut, în ce privește viața și organizarea institutului teologic și a preparandiei, pentruca mai târziu să le așeze într'un pompos palat și să le atașeze și un alumneu preparandial.

Pe lângă interesele pur sufletești, menajate prin atâtea pastorale și vizitațiuni canonice, a promovat foarte mult dezvoltarea școlii populare și înmulțirea școlilor sătești.

A sporit numărul fondurilor și fundațiunilor diecezane și a îmbunătățit administrarea lor, bine știind, că — pe lângă darul și ajutorul lui Dumnezeu, cari sunt în veac cu biserica lui Hristos — mai trebuie, ca și mâna omului să-i fortifice situația externă prin întărirea existenței materiale...

*

Nu mă pot gândi să exhaurez, în fuga condeiului, nici pe departe vredniciile Părintelui fost episcop al diecezei Aradului. Ci mă restrâng, să mai adaog, că vredniciile Sale l'au făcut cunoscut departe peste hotarele diecezei Sale de odinioară: Majestatea Sa monarhul L-a decorat, ca pe episcop, în două rânduri, iar biserica L-a ridicat la cea mai înaltă treaptă ce l-o putea oferi — tronul mitropolitan.

Împlinindu-se la 20 Aprilie v. c. patruzeci de ani de faptică arhierie a Exc. Sale, dintre cari 24 ani mănoși au fost petrecuți în mijlocul nostru, iar restul cu asemenea vrednicie în Scaunul de mitropolit, — așa cred, factorii chemați ai diecezei Aradului vor ști află vremea și forma cuviincioasă, pentru a da lui Dumnezeu ceea ce lui Dumnezeu i-se cuvine din acest prilej, și pentru a exprima tot atunci gratitudinea și venerațiunea, pe cari dieceza le datorește fostului vrednic arhipăstor al său și actualului Cap văzut al provinciei mitropolitane.

Un protopresbiter.

Lucrul câmpului.

În numărul trecut am publicat circularul P. S. D. episcop diecezan în care să espun interesele vitale ale agriculturii în situația războiului de astăzi. Sfaturi părintești despre chivernisirea celor de acasă, ca să se previe foametea care bate la ușă și va și intra în casele poporului nostru acest al doilea și mai distrugător războiu decât ceta al armelor, dacă nu ne îngrigim de bună vreme și cu puteri împrumutate, cu claca cum s'ar zice, ca să nu rămână o palmă de pământ necultivată, un firicel de iarbă să nu piară în ogorul neamului românesc. Să nu se razime nimeni pe milă, căci milă nu este, ci numai lucru. Cine nu lucră acum, nu samănă, — nici nu va seceră. Vechiul nostru principiu de viață, prin noi înșine, nici când n'a fost atât de justificat ca astăzi.

Guvernul a organizat întreagă țara în comisiuni acronomice, cari au să dirigeze afacerile agronomice sub timpul războiului, așa ca nimic să nu rămână nesămănat, nici o casă fără pâine, că țara și familiile ei să dea înainte cu lucrul câmpului și în timpul războiului, ca cei duși în războiu să afle jitnicile pline și să-și poată acoperi lipsele ce îi va copleși atunci când va fi ridicat moratorul și creditorii ca lăcustele vor copleși casele lor. Atunci se va răsbună indolența acelor cari astăzi nu vor să lucre și să amăgesc cu nebunia aruncată între ei de oameni fără suflet, că războiul șterge toate datoriile. Războiul nu le șterge, ci le adună și înmulțește, ca odată după terminarea lui să-i trosnească în cap pe cei amăgiți de ispitirile diavolești ale oamenilor răi. Și va fi acolo unde așa cugetă oamenii, că unde a perit capul familiei în războiu îi va peri și averea după războiu iar soția și copiii rămași cerșitori, în vreme ce dacă femeile de acasă îngrijesc de economia lor, lucrează, samănă, depurează regulat datoriile astăzi când toate se plătesc scump, și lucrul și tot produsul economic, atunci și dacă soarta rea i-ar fi să-și piardă bărbatul rămâne femeia în casă de bărbat și copiii cresc în munca ogorului părintesc, rămâne averea și noua generație care va ține pe mamele lor și ca mama tuturor, neamul lor.

Miercuri și-a ținut în sala comitatensă comisiunea centrală comitatensă prima ședință sub prezidiul vicecomitelui Dálnoky Nagy Lajos. Comitetul e constituit din protopretorii comitatensi, din reprezentanții bisericilor — în a bisericii noastre protosincelul Roman Ciorogariu, — reuniunile agronomice, inspectorul reg. școlar și mai mulți proprietari mari și mici, numiți în comisiune de cătră vicecomite.

Aceasta comisiune centrală stă în legătură cu comisiunile executive alese în fiecare comună pentru îngrijirea ca să nu rămână nimic nesămănat și la vremea sa nescerat. Legătura dintre comitetul central și cel comunal se va ține prin esmiși specialiști, cari pe baza dispozițiilor din centru vor descinde în fiecare comună și în fața locului vor desbata afacerea cu comisiunea economică locală, dând îndrumări și relevând unde ce nevoie e de ajutor. Recomandăm preoțimei noastre, care se ocupă cu agronomia și agronomilor de profesie, să-și ofere protopreturilor concernenți serviciul benevol, căci aici pot face mult bine poporului. În ei va avea poporul încredere mai mare și-i va ascultă, dar vor fi și în poziția de a cere sămințele cele de lipsă din centru, cu un cuvânt un povățuitor și ocrotitor sincer al poporului.

Din raportul inspectorului agronomic comitatens rezultă, că în comitatul Aradului sunt cam 250.000 jughere catastrale de sămănat cu primăveri, în care însă e cuprins și teritoriul rămas nesămănat cu sămănături de toamnă. După datele aproximative ar fi o lipsă de 125 mm. de grâu, 368 de orz, 1300 de ovăs, 1022 de cucuruz. Acoperirea acestei lipse a fost cea mai ardentă afacere a comisiunii.

S'a hotărât: comitatul să se îngrijească de acoperirea acestei lipse de sămințe, așa feliu, că unde micul proprietar n'ar avea parale pentru procurarea seminței, — care numai pe bani gata se capătă, — acolo participă comuna politică pentru el; unde nici comuna n'ar putea finanța procurarea seminței, acolo va da comitatul din fondurile sale anticiparea necesară în chip de împrumut, așa că în ultima analiză comitatul a luat asupra sa anticiparea banilor necesari pentru procurarea sămănăturilor, numai să nu rămână nici o palmă de loc nesămănat. Este irrelevant, cine cu ce samănă holda sa, numai nesămănată să nu rămână. Depinde dar dela trezvia celor din comune, ca să se înștiințeze la comisiunile agronomice comunale cu bani gata de a cumpăra sămânța necesară, ori a cere de urgență sămânța pe socoteala comunei, în ultima analiză dacă aceasta n'ar putea, pe socoteala comitatului. Timpul tace și trece, nu e nici un moment de perdat.

Pentru înlesnirea repeziunii este contemplat, ca din prisosința conșcrisă în comitat, care se va revizui acum prin o nouă comisiune, — să nu fie transportată aiurea, ci predată locului mai apropiat din comitat, ca primitorul să ajungă repede la sămință și să-și lucre lucrul. Zicala latină, bis dat qui cito dat, de douăori dă acela care dă repede ajutor. De douăori și-a împlinit datoria cel ce a grăbit cu sămănăturile și de

grădini, căci se poate ca să nu ne ajungem cu ce avem până la un rod întârziat, în urmăre toți să grăbească și în grădini să cultive pargavele, tot ce se face și coace de timpuriu.

S'a relevat apoi chestia muncitorilor și anume a secerătorilor. Îndeosebi s'a solicitat ca femeile celor duși în războiu să între în lucru, căci altfel își vor perde ajutorul. Au fost și voci, ca să li-se detragă ajutorul pe vremea secerișului și probabil așa va și fi, mai ales, dacă acum se retrag dela lucru și dau anză la presupunerea de reacredință. Statul nu ține trântori, ci ajută pe cei lipsiți și cari vor să lucre.

S'a lansat o publicațiune, în care sunt provocați muncitorii de a încheia fără amânare contracte de seceriș, pentru că acum mai au posibilitatea de a-și asigura prin acord benevol un câștig stabil, până când dacă vor omite acest privilegiu, autoritățile sunt îndreptățite pe baza art. leg. L din 1914 a-i sill la lucru de câmp cu prețuri ce-l vor stabili acele autorități. În cazul acesta secerătorii o pot păși rău, căci vor fi siliți la secere cu plată mai mică.

Se va cere liberarea dela serviciul militar, puterilor indispensabile de munca agronomică, dar dacă atât aceștia, cât și cei cu ajutoare s'ar retrage dela lucru, aceia vor fi trimiși la arme iar ajutoarații își perd titlul de ajutor.

În cât privește prețul muncii, vicecomitele va cere dela protopretori rapoarte despre prețurile uzitate în cercul lor și pe baza aceasta se va stabili prețul muncii. Mai departe se va afla modalitatea de a reține pentru comitat brațele de lucru din comitat, prin posibila împedecare de a trece la alte comitate în lucru. În sfârșit vicecomitele va cere autorizare dela minister, ca în caz de nevoie să poată ordona întrebuintarea lucrului public la săvârșirea lucrului de câmp, ca cel ce n'are putere de lucru, să-i dea satul întreg ajutor, adecă să reînvie claca.

Aceste sunt dispozițiile luate pentru asigurarea muncii agronomice. Dar nu aștepte nimeni să fie mânat de silă, ci fiecare să înțeleagă interesul lui propriu de a munci din greu, ca să suplinească lipsa de brațe de lucru. Dacă bărbații noștri sunt cei dintâiu în foc, să fim și noi cei de acasă cei dintâi la lucru ca trudiții noștri oșteni să nu aple pustiu acasă, ci holde înfloritoare.

Preoțimea să-și ia aici partea sa de merit prin esplicarea stărilor acestora poporului depe amvon și afară de amvon, pretutindeni unde se simte lipsa. Răspundem cu conștiința noastră, ca să nu se distrugă temelia existenței poporului nostru, — casa și holda.

Adunarea generală

a „Reuniunii femeilor române din Arad și provincie“.

Sa ținut Duminecă în 8/21 februarie în Arad.

Prezenți au fost: Sofia Belș, prezidenta Reuniunii; Iustina Șerban viceprez. Aur. dr. Petran, casieră; Eug. C. Pop, Elena Goldiș Adr. dr. Ispravnic, S. dr. Pap, Iov. dr. Nemet, M. dr. Botiș, Fl. Popovici, Cor. dr. Iacob, Livia dr. Vuia, Hermina Vasilon, d-șoara Vet. Petran, d-nii Vasile Goldiș, dr. Rom. Veliciu, dr. G. Crișan, dr. Lazar Iacob, C. Savu. Petru Vasilon și V. Stanciu. secretarul Reuniunii.

După deschiderea adunării generale prin d-na Sofia Belș și alegerea unei comisiuni pentru verificarea procesului verbal secretarul V. Stanciu citește raportul general al anului 1914 apoi raportul casei prezentat de d-na casieră Aurelia dr. Petran, din care se vede că averea Reuniunii este de prezent 5027 cor. și 4 fil. Adunarea generală primește și aprobă rapoartele prezentate și comisiunea de cenzurare a socotelilor casei prin raportorul d. dr. Romul Veliciu exprimă mulțumită protocolară d-nei casieră pentru reușita colectelor întreprinse de Reuniune în folosul familiilor celor concediați.

Tot în aceasta adunare generală, s'a restaurat comitetul și officianții Reuniunii. La propunerea comisiunii de candidare: d-nele Dr. Iacob, H Arjoca și Vasilon, d-nii Vasile Goldiș și Petru Vasilon s'a reales de prezidentă d-na Sofia Belș, viceprezidentă d-na Iustina Șerban, casieră d-na Aurelia dr. Petran, iar în comitetul Reuniunii d-nele Elena Goldiș, Valeria Herbay, (nouă membră) Adriana Ispravnic, Georg. Logojan, Iov. Nemet, Eug. C. Pop, Sofia Papp, Florica Popovici și Ecat. Vătan. De secretar al Reuniunii s'a ales d. Victor Stanciu iar ca bărbați de încredere (consilieri) d-nii Vasile Goldiș dr. C. Iancu, Petru Vasilon și dr. R. Veliciu.

Raportul general despre activitatea Reuniunii e următorul.

Doamnelor și Domnilor!

După ce am văzut cu ochii realizat unul dintre visurile noastre, prin ridicarea edificiului școlii civile de fete din preajma episcopiei gr. or. române, terminat și dat destinației sale anul trecut, anul acesta, — stăruiind spre țintele vechi ale Reuniunii noastre, — am bătut aceleași căi ca și în trecut. Căci, chiar și dacă scopul mai de aproape fixat în statutele Reuniunii noastre este înființarea și susținerea unei școli de fete câștigând mijloacele necesare prin colecte și conveniri, nu mai puțin adevărat e și faptul, că școala e numai chiagul care ne adună pe toți pentru o muncă colectivă culturală, spre binele public, este fermentul care ne pregătește generația viitoare, pe care vrem să o educăm noi, este mijlocul prin care formăm viitorul nostru. Și dacă întemeietorii acestei Reuniuni au fost conștii de aceste lucruri, noi ne-am ținut de datorința noastră din acest an, — și vom continua și în viitor, — ca pe lângă ajutorul ce-l vom da școlii, trecută în proprietatea Conzistorului gr. or. rom. din Arad, să facem educația, să strângem rândurile celor eșiți din băncile școlii și intrați în școala vieții; ne-am ținut de datorință să strângem rândurile prin conveniri sociale, prin prelegeri publice. Am crezut că acei cari au avut și au de ținut ajutoarea unei școli, nu au dreptul să fie ne păsători și să lase din mâinile lor conducerea tinerimei, care va fi generația de mâine. Ca să îndră-

gim aceea ce e al nostru, viitorul nostru. trebuie să arătăm tinerilor ajunși în viață ce avem și ce putem face.

Ca modeste manifestări pentru ajungerea acestui scop amintim conferențele publice începute anul trecut la școala de fete, dintre cari despre unele s'a raportat și în raportul general al anului trecut. În anul 1914 s'au ținut 5 conferențe publice cu cântări, lecturi, audiții muzicale și jocuri naționale. Pentru ca aceste prelegeri să fie mai atrăgătoare în viitor, s'a cumpărat din venitele conferențelor și averea Reuniunii schiop-ticon (globoscop), pentru sala de gimnastică a școlii de fete, un podiu și perdele întunecate la ferestre.

Cu acelaș scop de a strânge rândurile și de a câștiga mijloacele necesare pentru scopurile Reuniunii, s'a aranjat în 19 Febr. n. 1914 un bal constumat. Chiar dacă nu am privi succesul material al acestui bal, prin care s'a strâns 805 cor. 64 fil. nu putem trece neamintit că succesul moral al acestui bal, a satisfăcut inimile tuturor. Costumul nostru național s'a dovedit și de astădată haina cea mai practică și podoaba cea mai aleasă pentru orice fel de manifestări naționale. Incu-rajați de acest succes, care s'a adaus succesorilor din trecut ale costumului românesc, vom stărui și în viitor pentru triumful portului simplu și frumos, care este o plâsmuire artistică cu gust și practică a părinților noștri. Ca un semn al acestei convingeri a noastre, la școala de fete în locul fastelor costisitoare, ce le co-seau elevele la orele de lucru de mână în cl. IV, s'a introdus chindisirea costumelor naționale; mai departe ne-am propus ca în viitor să traducem în faptă propunerea bărbatului de încredere al comitetului nostru, d. Vasile Goldiș, înființând o școală de industrie casnică în forma unui curs complementar pentru industria de casă și menaj pe lângă școala de fete, procurând uneltele necesare unui astfel de curs. Ven. Consistor a încuviințat în anul trecut reînființarea cursului complementar în care, absolventele celor 4 cl. civ. pentru completarea cunoștințelor învață lucru de mână, menaj, contabilitate, limba și lit. rom. și l. străine în un an de zile. Acest curs sar transforma în un curs cu 2 clase, dintre cari ia una să fie primite și absolventele școlii populare, țărance mai cu stare, cari ar învața menajul și industria casnică cu scopul ca să fie țărance frun-tașe în satele lor. Un rășoiu și cele câteva uneltele necesare ar aduce mari servicii portului românesc din aceste locuri. Dacă acest curs nu s'a înființat așa cum am plănuțit e a se atribui împrejurărilor, cari au chemat nu numai bărbații la hotarele patriei noastre dar și pentru noi au dictat alte căi și alte îndatoriri. Inșă când se va sălășlui pacea pe plaiurile noastre, acest proiect se va înfăptui ca un modest început, prin în-tregirea cursului complementar dela școala de fete urmând ca să se desvolte cu timpul tot mai mult.

La congesul „Uniunii femeilor române“, ținut în Sibiu la 8 și 9 Iunie 1914, am fost reprezentați prin dna viceprezidentă Iustina Șerban și d-na Maria dr. Botiș n. Cioban ca membră a comitetului. Despre acest congres s'a scris în ziarele dela noi și așa ne luăm voia numai să amintim faptul, că în comitetul „Uniunii“ a fost aleasă și venerabila noastră presidentă, ceea ce e fără îndoială o recunoaștere a activității acestei Reuniuni.

La sfârșitul lunii Iulie a încetat activitatea culturală a Reuniunii noastre, fiindcă atunci când lumea suferă, când fiii națiunii noastre aleargă întru apărarea patriei, locul femeilor e să ajute această operă prin alinarea suferințelor celor rămași acasă, prin mângâierea

și ajutorarea familiilor celor concentrați, comitetul „Reuniunii” noastre a întreprins o colecție, a cărei rezultat de 3116 cor. 36 fil. am transpus-o Societății de ajutorare a celor concentrați. Din averea Reuniunii am dat 100 cor., pentru ca din această sumă să se procure lână și material de haine călduroase, ce le-au împletit pentru soldați elevele școlii civ. gr. or. rom. de fete. De Crăciun s'a întreprins o colecție pentru fondul Augusta, din care s'au dat soldaților daruri de Crăciun. Rezultatul acestei colecte: 87 cor. s'a trimis la destinațiunea sa. Colectele acestea, la cari a dezvoltat o deosebită activitate casiera Reuniunii noastre dna *Aurelia Dr. Petran*, au fost activitatea Reuniunii ca corporațiune, dar cu bucurie putem constata, că afară de aceasta activitate oficială, atât doamnele din comitet cât și damele române din oraș și provincie au împlinit datorințele lor în acestea vremuri cu un entuziasm și o abnegație care, chiar și dacă nu este oficială a Reuniunii, nu o putem lăsa neamintită în acest loc.

Cu durere trebuie să amintim moartea eroică a secretarului Reuniunii noastre. *Dr. Avram Sădean*, entuziasmul profesor al seminarului de aici, omul priceput și capabil de muncă, care a îngrijit 2 ani afacerile secretariale ale Reuniunii noastre. Străpuns de 3 gloanțe dușmane în pădurile din jurul Erzemyslului, și-a dat nobilul său suflet în mâinile Creatorului. Munca desinteresată, ce a depus-o fostul secretar pentru Reuniunea noastră, nu poate avea altă răsplată decât amintirea, pe care o vom păstra și rugăciunea ferbinte îndreptată către Cel-de-sus, ca în împărăția dreptilor săi să-i facă parte de acelaș loc, de care s'a bucurat în inimile celor de pe pământ.

Când prezentăm acest raport general rugăm On. adunare generală, să-l ia la cunoștință și aprobând să dea comitetului absolutoriu pe anul 1914; să exprime condoleanțele sale pentru moartea fostului secretar *Dr. Avram Sădean*; după ascultarea și revizuirea raportului casierei dna *Aurelia Dr. Petrean* să fixeze bugetul anului 1915 și să restaureze comitetul alegând atât funcționarii cât și membrii din comitet pe cielu 1915—17.

— Raportul casierei pe anul 1914. —

Despre circulațiunea casei, până la adunarea generală de azi și despre starea actuală a averii Reuniunii, Vă raportează prin următoarele date:

1. La adunarea generală din 15 Martie 1914 n. starea averii Reuniunii eră de	cor.	5249-38
2. S'a încasat dela o membră	”	4.—
3. Înteresele capitalizate din libelele „Victoria” Nr. 21043 și Nr. 24160	”	227-86
Total	cor.	5481-05

Din această sumă substrăgând:

1. Cheltuielile Reuniunii	cor.	85-98
2. Pentru schiopticonul școlii de fete	”	168.—
3. Dotațiunea Reun. pentru familiile celor din războiu	”	100.—
4. Școlii de fete la materialul de împletit pentru soldați	”	100.—
		453-98

Rămâne suma nettă de cor. 5027 08

care sumă este totodată starea actuală a averii Reuniunii, adminastrată de noi și care se compune din:

1. Libelul de depuneri la „Victoria” Nr. 21043	cor.	3153-88
2. Libelul de depuneri la „Victoria” Nr. 24160	”	1623-20
3. În Efecte, are următoarele valori:		
a) 1 acție la „Panciovana” Nr. à nominal	cor.	100.—
b) 1 acție „Severineana” Nr. 2560 à nominal	”	50.—
c) 2 acții „Șoimul” Nrii 320 și 321 à nominal	”	100.—
		adecă 250.—
In total		5027-08

Afară de aceste sume, am mai primit prin colectele lansate de Reun. 3119 cor. 04 fil. pentru ajutorarea familiilor celor duși în războiu, din care sumă detragându-se speșele postale de 2 cor. 68 fil., sumă nettă de 3116 cor. 36 fil. pe lângă darea de seamă și listele intrate am predat-o Consistorului, care a aflat tot în perfectă ordine.

Reuniunea noastră are azi: 40 membre fondatoare, 60 membre pe viață, 69 membre ordinare, 48 membrii ajutori (dintre cari 4 aleși membri onorari) și mai multe membre ajutoare.

Prezint aci evidențele despre averea Reuniunii, libelele de depuneri și hârtiile de valori precum și toate actele recerute, — rugându-Vă, ca după examinarea socoților să-mi dați desărcinarea cuvenită.

Arad, luna lui Februarie 1915.

Aurelia Dr. Petran,
casiera reun.

Florile Pustiei.

Din viața mai multor pustnici.

Vestirea și ascultarea mai deasă a cuvântului lui Dumnezeu

La sfântul bătrân Pimen veni un zelos propoveditor al Evangheliei, îi găsi nu departe de chilia sa, la umbra unei stânci, șezu lângă el, îi povesti despre slujba sa de propoveditor și se plânse de împietrirea de inimă a oamenilor.

Ava Pimen zise: „Vezi această piatră de aci, pe care apa care cade depe stâncile înalte, o stropește neîncetat? Ce este mai tare decât piatra și ce este mai slab decât apa? Și cu toate acestea, slabele picături de apă, după cum vezi, au găurit această piatră.

Așa este și cu inima omenească și cuvântul dumnezeiesc. Inima unor oameni este desigur împietrită, însă cuvântul lui Dumnezeu este lin și blând; dar repetat adeseori, el pătrunde încet, încet adânc într'insa.

Slujba dumnezească și slujba împărătească

Un camerier al împăratului citind viața Sfântului Antonie, fu cuprins de o dragoste infocată către Dumnezeu și zise către prietenul său, un alt camerier care-l cercetase: „Spune-mi, ibitul meu prieten, ce căutăm noi să ajungem prin toată slujba noastră obositoare dela curtea împărătească? Noi nu putem nădăjdui să ajungem ceva mai mari, decât ca împăratul să ne numere printre prietenii săi. Însă favoarea împăratului nu se aseamănă ea cu frumoasele vase de cristal care stau pe masă, și care de altfel sunt foarte scumpe, dar care se sparg foarte ușor? Dintr'o primejdie sigură

ne avântăm într'alta și mai mare. Cu cât ne ridicăm mai sus, cu atât putem să cădem mai jos.

Cu totul altfel, din potrivă, este cu slujba dumnezeiască! De îndată ce noi voim în chip serios, putem isbui ca să fim numărați de Dumnezeu între iubiții săi prieteni. Pentru aceasta trebuie numai să-l iubim și să împlinim voia lui. Și spre a face aceasta, m'am hotărât de-acum cu tărie“.

Prietenul său îi dă dreptate, și cutoatecă ar fi putut să slujească lui Dumnezeu și la curtea împărătească, însă părăsire amândoi curtea împăratului și se duseră în pustie, spre a sluji neîncetat și neturburați numai celui mai înalt Stăpân Impăratului împărăților lui Dumnezeu.

Porunca lui Dumnezeu este mai presus de porunca oamenilor,

Ava Moise și cei mai bătrâni ai pinstiei skitice hotărâseră și hotărârea o făcură cunoscută supușilor lor, ca adecă în sfânta și marea săptămână din naintea Paștilor, să nu mănânce nimic cald, nici chiar să aprindă foc în vatră.

Dar ei văzură deodată, că se ridică fum dela locuința lui Ava Moise; cu întristare, chiar cu supărare, ziseră unii către alții: „Ava Moise nu ține porunca pe care el însuși a dat-o, Pentru aceasta îi vom cere socoteală“.

Când Ava Moisi ieși din chilia sa, îl însoțiau câțiva frați din Egipt, cari veniseră să-l cerceteze și căroră el le fierseze niște legume.

Atunci aceia cari murmuraseră în potriva lui îl chemară înaintea adunării și strigară: „O, iubite părinte, noi te-am nedreptățit foarte mult! Tu ai călcat porunca omenească, însă porunca dumnezeiască, poaunca Domnului de a primi și ospăta pe cei străini, ai împlinit-o cum se cade!“

In spital¹⁾

De G. Coșbuc.

„Nu 'nțelege vorba, Sire
Zice acelaș general,
„Camarazi, să nu vă mire
„Că 'ntr'acest spital
„Nu 'nțeleg nici doi cuvântul
„Ce-l vorbim, căci li-i strein.
„Sunt vitejii din pământul
„Cel de râu: i plin,
„Pe unde trec ei veseli vara
„Peste munții suri și goi.
„Ei de acolo sunt, din țara
„Turmelor de oi.
„Scoborând din munți de a dreptul
„Par în lupte oșteni bătrâni.
„Ați văzut cum pun ei pieptul,
„Sire; sunt Români!“
Astfel zise generalul
Către tânărul 'mpărat

¹⁾ Versurile acestea dintr'o poezie a lui G. Coșbuc (din volumul „Ziarul unui pierde vară“) povestesc un episod care a putut să se petreacă într'unul din cele două războaie nenorocite purtate de Austria în 1895 (când a pierdut Lombardia, pe care a luat-o Italia) și în 1866 (când a pierdut Venetia, care a trecut asemenea la Italia). În acele războaie ca și în cel de astăzi, Românii din monarhie s'au purtat vitejește și ziarele austriace au lădat faptele lor. Impăratul „tânărul Habsburg“ de care se vorbește în această poezie eră tot Francisc Iosef, bătrânul de azi, care s'a suit pe tron în 1848 în vârstă de 18 ani..

La Venetia 'n spitalul
Cel improvizat.

„In supremele momente
„Când căzură peste noi
„Alte patru regimente
„In Amurg cu ploii,
„Adunați Românii 'n vale
„Zid în urmă ne au rămas,
„Stăvilind dușmanii 'n cale
„Până ne-am retras'
„Căți de moarte atunci scăpară
„Zilnic în spitale curg.
„Toți ca leii se luptară,
„Tinere Habsburg.
„Și au murit pentru 'mpăratul
„Sute de viteji de ai mei;
„Dar pe acest de aici din patul
„Șapte sute trei
„Care zace așa 'n neștire
„Și-i lipsește brațul stâng,
„Il salut! Dă-mi voie, Sire,
„Mâna să i-o strâng.
„Noaptea scobori cu ceață
„Luptelor sfârșit punând,
„Până 'n trista dimineată;
„Și rănit zăcând
„Printre morți ce umpleau hotarul
„Lângă steagul ce-l aveau
„Strâns în dreapta sa stegarul
„Singur se sbăteă:
„Mâne 'n zori o să-l găsească,
„Mâne al vostru steag, Români,
„Mâne stema 'mpărătească
La dușmani în mâni!
„Și el n'are, n'are o mână
„Că 'n bucăți l-ar destrăma
„Și cu mâinile 'n țărână
„Groapa i-ar săpa.
„I-ar săpa-o 'n stânci cu dinții
„Și-ar muri apoi răzând!
„Iată, Doamne al biruinții,
„Tu i-ai dat un gând:
„Steagul său de lângă cruce
„Până 'n poală dedesupt,
„Dând cu dinții să-l apuce
„Rând pe rând l-a rupt
„Și lăsând prăjina goală
„Ocoli păduri și stânci,
„Doborât de răni și boală
„Și târât pe brânci
„Printre streji și printre cete,
„Ziua stânului ascuns prin văi,
„Până a patra zi când dete
„De fărtați, de ai săi
„N'avea graiu, de răni umplutul
„Suflet, vai! n'avea de fel;
„Dar un steag, pierdut crezutul,
„Brâu în sân la el!“

CRONICA.

O rugare. În comitatul Aradului și împrejurime am trimis la mulți preoți »Cuvântările« mele, dintre cari unii nici până azi nu au trimis cele 2 cor. Deoarece nu cred a fi cinstit lucru să păgubești cu voia pe un confrate al Frățiilor

voastre, pe cei restanți îi rog respectuos a-mi trimite suma aci menționată. F. Oșorheiu 20 faur 1915. Petru Popa, paroh.

Necrolog. Primim următoarele anunțuri funebre: Cuprinși de nemărginită durere aducem la cunoștință trecerea din viață a neuitatului nostru fiu, tată și frate *Sava Seculin preot*, întâmplată după o scurtă boală azi în al 51-lea an al etății și 30-lea an al preoției. Rămășițele pământești ale scumpului defunct se vor așeza spre vecinică odihnă Sâmbătă în 7/20 Februarie, la 9 a. m. Fiscut, la 5/18 Februarie 1915. În veci pomenirea lui! Aron Seculin ca tată. Traian, George fii. Constanța n. Iancu noră, Văd. Maria Oprin soră

— Paul Rozvány inginer și fiii săi Alexandru, Titus și Emil cu inimă sfâșiată de durere aduc la cunoștință, că mult iubita soție respective mamă dulce *Minerva Rozvány* nasc. *Herbay* în mod subit a trecut la cele eterne în 18 Februarie n. a. c. în vârstă 46 ani și în al 21-lea an al fericitei sale căsătorii. Inmormântarea scumpei defuncte va avea loc în 20 Februarie n. a. c. la ora 3 d. a. din locuința din str. Zrinyi nr. 4 b. după ritul ortodox român. Atotputernicul să-i facă parte de fericirea vecinică! Suvenirea ta ne va fi binecuvântată și neuitată. Arad, în 18 Februarie n. 1915. Iuliu Herbay, Silvius Herbay, Alexandru Herbay, Demetriu Herbay, Augustin Herbay, Emil Herbay frați. Valeria Herbay nasc. Papp, Maria Herbay nasc. Popp, Cornelia Herbay, nasc. Popp Iulia Herbay nasc. Vajna, văd. Adel dr. Simonkai nasc. Rozvány, Iulia Rozvány cumnate. Zeno Herbay, Eugen Herbay, Cornelia Eugenia Herbay, Stella Herbay, Silvia Herbay, Lucia Herbay, Alma Herbay, Aurel Herbay, Silvius Herbay, Anghelina Herbay, Iosif Herbay, Elisabeta Kolb nasc. Simonkai, Alexandru Simonkai, nepoți și nepoate.

Concurs.

Pe baza ordinului Venerat. Consistor din Oradea-mare de sub Nr. 109 B. 1915 pentru postul de capelan temporal din parohia **Olce de clasa II** se publică iarăși concurs cu termen de alegere de **30 zile** dela prima publicare.

Beneficiul parohial constă din:

1. Pământ arător de 28 cubule. 2. Birul dela 120 case câte 30 litri cucuruz. 3. Grădina parohială de 1 cubul. 4. Drept de pășunat pentru 8 vite și 5. Stolele îndatinate.

Din aceasta dotațiune alegândul capelan va beneficia de jumătate, având a-se îngriji de locuință, — fiind îndatorat a providea fără remunerare catehizarea școlarilor noștri de acolo.

Reflecții, recursurile lor adresate comitetului parohial din Olce au a-le înaintă scrisului în Feketegyörös, având în cutare duminică ori sărbătoare a se prezenta la sf. biserică de acolo, pentru a-și dovedi desteritatea în cele rituale și pentru a predică.

F. Girișiu la 10/23 Februarie 1915.

Petru Serbu,
protopop.

—□—

1—3

Cu aprobarea de sub Nr. 167 B. 1915 a Venerat. Consistoriu orădan pentru parohia vacantă **Rohani de clasa II** se publică concurs cu termen de alegere de **30 zile** dela prima publicare.

Dotațiunea constă din:

1. Pământ parohial de 15 jughere. 2. 8 holde pășunat pentru 15 vite. 4. Intravilanul parohial. 4. Birul preoțesc dela 82 cași câte una măsură cereale ($\frac{1}{2}$ grâu, $\frac{1}{2}$ cucuruz). 5. Stolele îndatinate datorite de comitetul parohial. 6. Intregirea dotațiunii dela stat. De locuință se va îngriji alesul preot, care le va providea și catehizarea elevilor ortodocși dela școala primară de acolo fără altă remunerațiune.

Reflecții la aceasta parohie au a-și înaintă recur ele lor adresate comitetului parohial din Rohani la oficiul protopopesc în Feketegyörös; având până la alegere a se prezenta în cutare duminică ori sărbătoare la sf. biserică de acolo pentru a cântă, ori celebra și cneântă.

Comitetul parohial.

În conțelegere cu: *Petru Serbu*, protopop.

—□—

1—3

Pentru îndeplinirea vacantei parohii de clasa I. din **Madaras** — Madarász comitatul Bihor protopopiatul Tinca — la care aparține și filia **Salonta mare**, cu termen de **30 zile** dela prima publicare în foaia oficioasă Biserica și Școala; pe lângă următoarea dotațiune:

1. Casă parohială cu grădină de 1280□.
2. Pământ parohial arător de 29 jugh. 768□.
3. Pășunat parohial 1 jugh. 236□.
4. Din imășul comun competența de imăș după pământul parohial.
5. Bir preoțesc dela fiecare casă 3 cor.
6. Stolele îndatinate în trecut.

7. Eventuala întregire dela stat.
Dările și alte sarcini publice după dotațiunea de mai sus are să le solvească, care va și catehiză la școalele primare, fără alta remunerațiune.

Reflecții recursurile lor ajustate conform regulamentului au să le adreseze comitetului parohial și să le înainteze scrisului protopresbiter, iar pentru a-și arată desteritatea în cele rituale și predicatoriale au să se prezinte în atare duminică ori sărbătoare în biserica din Madaras.

Comitetul parohial.

În conțelegere cu mine: *Nicolae Rocsin* protopop.

—□—

3—3

Pentru îndeplinirea vacantei parohii de a III clasă din **S. Cristor** — Sarkadkeresztur comitatul Bihar protopopiatul Tinca, cu termen de **30 zile** dela prima publicare în foaia oficioasă Biserica și Școala, pe lângă următoarea dotațiune:

1. Casă parohială cu grădină.
2. Pământ parohial de 10 jugh. 463□ și competența de imăș după acest pământ.
3. Bir preoțesc dela fiecare casă 30 litre grâu și 15 litre cucuruz sfărmat, eventual prețul acestor cereale în suma de 5 cor. 60 fil. anual.
4. Stolele îndatinate în trecut.
5. Eventuala întregire dela stat.

Dările și alte sarcini publice are să le supoarte alesul, care va providea și catehizarea la școalele primare fără alta remunerațiune.

Reflecții recursurile lor provăzute conform regulamentului și adresate comitetului parohial le vor înaintă scrisului protopresbiter, iar pentru a-și arată desteritatea în cele rituale se vor prezenta în parohie în atare duminică ori sărbătoare.

Comitetul parohial.

În conțelegere cu mine *Nicolae Rocsin* protopop.

—□—

3—3

Librăria Diecezană

Arad, Strada Deák Ferencz N-rul 35

Mare depozit în ornate recvizite bisericesti și anume:

Ornate (odăjdii) în cele mai variate execuțiuni după ritul bisericeii ort. române dela . . .	50—1000 cor.
Potire de aur, argint, bronz aurit, sau argintat dela	36— 200 cor.
Potire de sticlă	10 cor.
Cruci pentru altare, pentru funcțiuni, din tot soiul de metal și lemn dela	4— 100 cor.
Cădelnițe de bronz și argint dela	20— 100 cor.
Candele de argint dela	6— 100 cor.
Disc cu stea de bronz și aur, dela	15— 50 cor.
Litier argint chiņa	130 cor.
Cutie pentru mir și pentru cuminecătura celor bolnăvi, din argint, cu prețul de	34 cor.
Icoane pictate pe pânză în diferite colori și mărimi, dela	8— 100 cor.
Prăznicare pe lemn ori tinichea	9 cor.
Evanghelie cu litere latine și cirile legată mai simplu dela 24—40 cor., în legătură catifea	100— 130 cor.
Apostol, Octoichul cel mare, Ceaslov, Cazania, Mineile pe 12 luni, Molitvelnic cu litere latine sau cirile și cu toate celelalte necesare bisericilor noastre.	

◆ La dorință servim la moment cu informațiuni și deslușiri mai detaliate. ◆

Serviciu prompt. ≡ Prețuri moderate. ≡ Nr. telefonului 266.